

Als kind was ik al gefascineerd door de 2 e WO mijn opa diende als sgt-majoor in de IJssellinie bij Zutphen mijn vader als Marine officier in voormalig Ned – Indië.

Ik wist niet beter dan dat mijn vader tijdens de oorlog in een krijgsgevangenkamp in Japan had gezeten en mijn moeder in een vrouwenkamp op Java.

Vooraf mijn moeder probeerde voor mij die rotoorlog buiten de deur te houden, maar U snapt het al het tegenovergestelde gebeurd.

In de loop van dit jaar gaat in heel het land extra aandacht uit naar de rol van het verzet met als **startsein** de herdenking van de **Februaristaking van 1941**.

Maar graag neem ik U eerst mee naar de mei dagen van 1940 waar voor mij het eerste grote verzet begon tegen een niets ontziende macht die onverhoeds ons land overviel. De strijd was ongelijk er is een hoge prijs betaald: veel Nederlandse militairen raken gewond of sneuvelen. Onze dorpsgenoot Tiest Franken sneuvelt. Ook zijn er veel burgerslachtoffers te betreuren.

Na de capitulatie op 15 mei plegen meer dan 380 mensen zelfmoord dat waren niet alleen Duitse en Nederlandse Joden. De eerste tijd gebeurd er nog relatief weinig .Zelfs 25000 krijgsgevangen Nederlandse militairen waaronder mijn opa en onze dorpsgenoot Jan Braspenning keren terug uit krijgsgevangenschap.

Sommige Nederlanders hebben vakantie als of er niets gebeurd is!

Al snel maken de Duitsers werk van de vervolging van Joden en zigeuners men moet raszuiver zijn.

Bij gevechten in De Joodse wijk in Amsterdam op 11 februari 1941 wordt de NSB er Koot gedood. De Duitsers vergelden dit met een razzia en 427 Joodse mannen worden opgepakt en gedeporteerd. Veel Amsterdammers pikken dit niet : **De Februaristaking is een feit.**

Dit heeft grote gevolgen. Duitsers grijpen keihard in : er vallen zwaargewonden en doden onder de stakers.

Eind april 1942 zijn Joden verplicht de gele davidsster te dragen. Het leven wordt hen steeds onmogelijker gemaakt. Bij Razzia's worden zij opgepakt en o.a. naar Westerbork vervoerd en vandaar naar de vernietigingskampen. In het najaar van 1942 breekt de joden vervolging in alle hevigheid los. Steeds meer Joden duiken onder.

De hulp aan onderduikers komt langzaam op gang. Alle begin is moeilijk vind maar eens een onderduikadres het liefst onopvallend en met betrouwbare burens. Op deze hulp stonden zeer zware straffen.

Heb je je onderduikadres gevonden dan moesten er distributie bonnen voor de nieuwe huisgenoot gevonden worden : het voedsel was immers op de bon. Het verzet overviel daarom distributie kantoren om deze bonnen te bemachtigen.

Hoe kwam het verzet op gang? Wie waren deze mensen en wat dreef hen, en op wat voor dilemma's stuitten zij?

Het verzet ontstond omdat een bepaalde man of vrouw de onrechtvaardigheid om wat voor reden dan ook niet langer nam, maar soms rolde je er vanzelf in.

Stel je zelf eens de vraag wat zou ik doen als iemand een beroep op mij doet?

Veel Nederlanders wachtten en keken de kat uit de boom en sommigen haalden voordeeltjes.

In het voorjaar van 1943 wordt de eerste lichte mannen voor de **Arbeitseinsatz** opgeroepen om in Duitsland te werken, velen duiken onder. Studenten moeten een loyaliteitsverklaring tekenen ten aanzien van de bezettende macht. Velen weigeren en moeten ook onderduiken. Gevolg een groot tekort aan onderduikadressen en de wachtlijst wordt steeds groter.

Dan komt **29 april 1943**: alle Nederlandse militairen die in de meidagen vochten moeten alsnog in Krijgsgevangenschap. Gevolg: **Stakingen in grote**

delen van Nederland. Ook de boeren doen mee en weigeren melk te leveren. Daarom ook wel **de Melkstaking** genoemd. De Duitsers slaan meteen hard terug : met fatale gevolgen meer dan 170 doden en veel zwaar gewonden. Dit versterkte de wil tot verzet. Het aantal onderduikadressen nemen fors toe en evenals de bereidwilligheid om medemensen in nood te helpen .

Langzaam wordt het verzet steeds beter georganiseerd

Ook op **de Beek** zitten mensen ondergedoken. O.a. op de Markt zat meester vervalser Guus Becht. Hij heette in werkelijkheid Achttienribbe. Met zijn vervalsingen heeft hij zeker 22 levens gered !

De eerste leider van het verzet was de onderwijzer Eugene Fassaert verzetsnaam Camiel.

Hij had het vak geleerd van de bekende verzet strijder Johannes Post een boer uit oost Drenthe die een tijdje zijn hoofdkwartier hier in de buurt.

Hier een citaat uit de zijn levensroman .

Het is een huisje uit de rij er wonen een man en een vrouw en 2 kinderen, een doodgewoon fatsoenlijk ambtenaars gezinnetje, en aan de mensen die er de laatste tijd wel eens in- en uitgaan is niets bijzonders te zien. Maar als de Duitsers er achter kwamen, wat hier geherbergd wordt en wat voor plannen hier uitgebreed worden, braken ze het huisje af tot de laatste steen.

Dit is het nieuwe hoofd kwartier van Johannes. Alles kan er alles is geoorloofd, als het maar ten doel heeft de vijand te schaden, en ieder, die door deze oorzaak zich niet meer gewoon kan bewegen in de maatschappij, is hier welkom. Hier zitten een onderduiker, een stel Joden, een Knok Ploeg en van tijd tot tijd een stel piloten op hun geheime doorreis naar Engeland. Waar deze mensen geborgen worden is een raadsel, maar het lukt. Binnen deze muren heerst de vrijheid die in de maatschappij niet meer te vinden is.

Breda Belcrum Nachtegaalstraat 12.

Na de overval op het distributiekantoor aan De Kapelstraat moet Camiel ook onderduiken en draagt het commando over aan Harry Vonk zoon van de

directeur van de Melkfabriek aan de Valdijk tevens een belangrijk onderduik adres.

Na dolle Dinsdag 5 september 1944 komt het verzet uit Breda op het idee op Boschdal een krijgsgevangenkamp voor Duitsers in te richten. Hier zaten al Joden, Studenten en mannen van Arbeitseinsatz ondergedoken. Rond 15 oktober kregen de Duitsers lucht van het kamp. De gevangenen werden op tijd overgebracht naar de Biesbosch. Een slachting werd zo voorkomen.

Op 30 oktober wordt de Beek bevrijd . De rest van Nederland op 5 mei en Nederlands Indië op 15 augustus.

Zo meteen gedenken wij de slachtoffers van de 2^e WO en het nadien opgetreden oorlog geweld.

Bedenk dan dat ruim 3000 verzet strijders voor onze vrijheid zijn gesneuveld en dat **Vrede** , **Vrijheid** en **Veiligheid** niet vanzelf sprekend zijn.

Het kan ook zo anders zijn !